

۶۷۹۹

مستند

دانشگاه ملی ایران

دانشکده پزشکی

پایان نامه

برای دریافت درجه دکتری

موضوع

وسایل داخل رحمی

و نقش آن در تنظیم خانواده

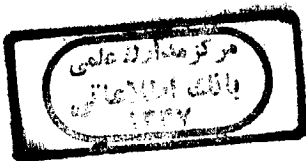
(I. U.D.)

براهنمائی

استاد ارجمند جناب آقای دکتر محمود متین

نگارش

پریوش محمدی

۶۷۹۹

سوگند نامه پزشکی (اعلامیه ژنو / ۱۹۴۷)

هم اکنون که حرفه پزشکی را برای خود اختیار میکنم با خود عهد می بندم
که زندگی را یکسر وقف خدمت به بشریت نمایم.

احترام و تشکرات قلبی خود را بعنوان دین اخلاقی و معنوی به

پیشگاه اساتید محترم تقدیم میدارم ، و سوگند یاد میکنم که وظیفه
خود را با وجدان و شرافت انجام دهم .

اولین وظیفه من اهمیت و بزرگی شماری سلامت بیمارانم خواهد

بود ، اسرار بیمارانم را همیشه محفوظ خواهم داشت ، شرافت و حیثیت
پزشکی را از جان و دل حفظ خواهم کرد .

همکاران من برادران من خواهند بود ، دین ، ملیت ، نژاد و

عقاید سیاسی و موقعیت اجتماعی هیچگونه تأثیری در وظائف پزشکی
من نسبت به بیمارانم نخواهد داشت .

من در هر حال به زندگی بشر کمال احترام را مبذول خواهم داشت

و هیچگاه معلومات پزشکی ام را برخلاف قوانین بشری و اصول انسانی بکار
نخواهم برد .

آزادانه و بشرافت خود سوگند یاد میکنم ، آنچه را که قول داده‌ام

انجام دهم .

۶۷۹۹

تقدیم به :

پدر و مادر عزیزم که در راه تعلیم و تربیت من

از هیچگونه فداکاری دریغ ننموده اند .

تقدیم به :

به برادر و خواهر عزیزم.

تقدیم به :

استاد ارجمند جناب آقای دکتر محمود متین .

که با لطف و ارشاد ایشان در تهیه و تنظیم

این رساله مرا راهنمایی فرمودند .

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱-۲	۱- مقدمه
۳-۱۱	۲- مروری بر ارزیابی IUD در یک تجربه ده ساله
۱۱-۲۴	۳- تاریخچه
۲۵-۲۷	۴- طرز عمل
۲۸-۳۸	۵- برنامه های بین المللی تنظیم خانواده
۳۸-۴۳	۶- طرن استقرار و جاگذاری IUD
۴۳-۴۵	۷- تعیین زمان گذاردن IUD
۴۵-۵۳	۸- تکنیک گذاردن وسیله و تجهیزات آن
۵۴-۶۰	۹- تخمین و ارزیابی کاربرد IUD
۶۰-۶۳	۱۰- حاملگی
۶۳-۶۵	۱۱- دفع و خارج شدن وسیله
۶۵-۶۸	۱۲- برداشتن وسیله بعلت خونریزی و درد
۶۸-۷۴	۱۳- عفونت
۷۴-۷۶	۱۴- درصد ادامه استفاده و اثر دموگرافیک IUD

- ۷۶-۷۷ ۱۵- پخش و انتشار وسیله
- ۷۷-۸۴ ۱۶- تحقیقات
- ۸۴-۸۶ ۱۷- درمان دارویی بران خونریزی و درد
- ۸۷-۸۹ ۱۸- وسایل داخل رحمی و اصلاحات آن
- ۸۹-۹۷ ۱۹- مکانیسم عمل وسایل با جنس پولی اتیلن
- ۹۷-۹۹ ۲۰- درجه تأثیر در ادامه استفاده از این وسایل
- ۹۹-۱۰۰ ۲۱- موارد متفرقه و خلاصه
- ۲۱- آمار و فکس ها
- ۲۲- منابع و مأخذ

عوامل مهمی که در ده سال اخیر در زمینه پیشرفت کنترل و تنظیم تولید در دنیا پیدا شده است مدیون سرعت و اقدامات متغیر است که در نتیجه تفحصات پی در پی و تجارب کلینیکی مواد مختلفی که در این هدف منظور گردیده است، می باشد نتیجتاً " سازمان بهداشت جهانی متوجه شد که بهتر خواهد بود تا در مواقع متناسب دعوتی از انجمن ها و متخصصین و صاحبان صلاحیت ترتیب دهد تا بر برای مطالعه و بررسی صور مختلف تنظیم تولید و ارتباط آن با سلامت بهداشت عمومی مباحثه شود .

از آنجائیکه جمعیت دنیا همواره در حال ترقی و افزایش است مسائل اجتماعی تازه تری را پیش می آید از قبیل کمبود ذخایر غذایی و تأمین سرویس های عمومی و غیره . نقش سرخانواد در مبارزه با کنترل جمعیت امری مهم و ضروری است خصوصاً که خانواده های امروزی و آنرا که در سطح فرهنگی و اجتماعی بالاتری هستند چون به این نقش مهم واقف میباشند وظایف سازمانهای موجود ترویج و توسعه آموزش کنترل حاطگی در طبقات پائین ترودر کشورهای در حال توسعه و عقب مانده می باشد هدف از تنظیم این مقاله آشنائی بیشتر مردم

وخصوصاً پزشکان به وسایل مختلف کنترل حاملگی در بین این گروه افرا
است. انتخاب وسیله ای که ارزان تر و قابل استفاده تر باشد از بین
طرق مختلف کنترل حاملگی وسایل داخل رحمی است و با اینکه قدمت
چندانی ندارند استفا ده عموم و بخصوص کاربرد یکباره آن مزیتی بر سایر
انواع که با روزانه مصرف میشود دارا می باشد در این مقاله خلاصه ای از
تاریخچه انواع و عوارض این وسایل بحث خواهد شد .

Intrauterine devices

مروری بر ارزیابی IUD در یک تجربه ده ساله :

حلقه ها - لوپ ها - ماریچ ها - M'S - Coils - bows

Dalkon shields - Copper TS-CU-7S - غشاء های

داخل رحمی و وسایل پرشد^ه از مایع همگی و گروهی دیگر از وسایلی
مختلف داخل رحمی در اندازه ها و شکل ها و جنس های مختلف در سراسر
دنیا در دسترس مردم قرار گرفته است.

با وجود سئوالات مختلفی که هنوز در مورد استفاده از IUD وجود

دارد از قبیل :

- ۱- چه مقدار IUD در حال حاضر مصرف میشود ؟
- ۲- کدام نوع برای یک زن بهترین است ؟
- ۳- کدام نوع برای تنظیم خانواده بهتر است ؟
- ۴- اشکالات اصلی در استفاده کلینی آنها ؟
- ۵ - چه چیزهایی نشان دهنده کامل شدن طرح این وسایل

است .

۶- بطور خلاصه در حال حاضر در IUD و پتانسیل آینده آن در

کنترل باروری چیست ؟

امروزه با وجود استفاده بیش از ۱۰ سال از این وسایل هنوز این سئوالات
باقی است بدون شک دستگاههای داخل رحمی وسایل مهمی را در کنترل
حاملگی تشکیل میدهند اگرچه ممکن است یک وسیله ضد حاملگی ایده آل نباشد
ولی بسیار موثر و بیخطر و وسیعی قابل استفاده میباشند .

۱۵ میلیون IUD :

بالموریکه تخمین زده میشود حدود ۱۵ میلیون IUD در حال حاضر
بکار برده میشود و این دو برابر مقدار است که در سال ۱۹۶۹ استفاده میشد
نصف این مقدار در کشورهای توسعه یافته و نیمی دیگر در کشورهای در حال
توسعه استفاده میشود .

در آمریکا حدود ۹ میلیون دستگاه توزیع شده و حدود ۳ تا ۴ میلیون
زن امریکائی از سال ۱۹۷۴ بعد از آن استفاده میکنند .

دستگاههای داخل رحمی حداقل در ۱۰ کشور که شامل کره و تایوان
نیز میشود بعنوان وسیله اصلی ضد حاملگی شناخته شد و از موفقیت -

آمیزترین برنامه های کشورهای نامبرده بشمار میرود . متأسفانه این وسیله بطوریکه انتظار میرفت در هندوستان و پاکستان نتوانست آن هدف اصلی خود را که اعداد ۶۱ یکه وسیله ساده - ارزان که فقط یکبار گذاشته میشود در حد رضایت بخشی داشته باشد .

از طرف دیگر این وسیله در امری ایلاتین جاییکه برنامه های طبیسی وی گیری آن در خانم ها بیشتر امکان پذیر بود و جاییکه اغلب خانم ها با متد ها دیگری شروع کرده بودند و سپس به IUD بعنوان ادامه کنترل حاملگی متوسل شده بودند نتوانست از روش خود را اثبات برساند .

در تمام این کشورها اشکال اصلی استفاده از این وسایل تنه ابعثت درصد حاملگی (حدود ۴-۲ درصد ۱۰۰ زن در سال) یا دفع جنینی حدود ۱۵-۳ درصد نبود بلکه مشکل اصلی افزایش موارد قطع استفاده از این وسایل بعثت طبی از قبیل خونریزی مایانه یا زرد و یا درد را تشکیل میداد این موارد حدود ۲۰-۵ مورد در هر ۱۰۰ زن در یکسال میبود . بجز موارد فـعـ جنینی سایر موارد مثل خونریزی و درد که لزوم برداشتن وسیله را ایجاب میکرد قرار دادن دوباره آن بخوبی تحمل نمیشد . در کشورهای در حال توسعه

خونریزی فراوان یا متناوب ما عیانہ مسالہ جدی را مطرح می‌کرد بدین دلیل
که این زنها اغلب آنمیک و دچار سوء تغذیه بودند .

Lippes Loop مدل استاندارد شده :

از تمام مدل‌های طرح شده - این نوع که بوسیله Dr. Jack Lippes
از بوفالو نیویورک (N.Y.) در سال ۱۹۶۰ طراحی شده بهترین آزمایش
را در تجربه بین المللی خود داده است. و این وسیله همیشه در استاندارد
بودن خود را در مقایسه با سایرین که همیشه در باره شان قضاوت میشد - و
حذف کرده است.

Loop D - که بزرگترین اندازه را دارد از همه مورد استفاده تراست
در دو مطالعه بین المللی که اخیراً انجام شده است - یک مورد بر پایه آمار
ه کلینیک و (مراکز) تحقیقاتی مختلف و مورد دیگر بر اساس تجربه ده ساله
در یک مرکز نشان داد که Lippes loop D بهرگونه که استفاده شده است
چه بعد از عادت ما عیانہ یا بعد از سقط بهترین یا تقریباً "بهترین نتیجه" را
داشته است. در شکل ۱ و ۲ نشان داده شده است.

اندازه های کوچکتر برای خانمها با رحم کوچکتر و مخصوص برای آنها که تاکنون حامله نشده اند ^{بکار} میروند .

بطور کلی IUD و مخصوص Lippes loop مخصوص برای خانمهای مولتی پاروسن که تعداد حاملگی ها و زایمان های کمتری داشتند مناسب است و این عده خونریزیهای شدید یا ناراحتی های ناشی از آن را بهتر تحمل میکنند .

درزندهای جوانتر - در آن عده که حامله نشده اند یا از وسایل - ضد حاملگی جهت حامله نشدن نه خاتمه دادن به حاملگی استفاده میکنند قرص های ضد حاملگی مناسبتر است .

IUD های جدید که مس با آنها اضافه شده است: درزندهای نولی پار -

با موفقیت استفاده شده است . این وسایل به خصوص Copper T و

CU-7 قرار دادن شان مشکل نبوده . خونریزی کمتری نسبت به وسایل بی اثر

و بی مقاومت ایجاد میکند ولی ممکن است باعث کم شدن مقدار مس لازم به

تعویض آن بعد از چند سال باشد .

در ظرف ده سال اخیر اجرای طرح IUD بتدریج کامل شده است و

واز وقتیکه ابااء و کارمندان بهداشت و تنظیم خانواده تجارب بیشتری در قرار دادن این وسایل پیدا کرده اند عفونت و سوراخ شدن رحم کمتر شده است. قرار دادن IUD بعد از سقط نیز ثابت شده که راه موثری است و بدون خناری است و میتواند بعنوان يك کنترل ضد حاملگی خوب در زمانیکه انگیزش جلوگیری از حاملگی بالا باشد قرار گیرد .

مرگ و میر و عوارض کمتر:

مرگ و میر و عوارض جدی که مربوط به IUD میباشد در کشورهای توسعه یافته کمتر شده است. یکنوع وسیله با اسم Dalkan shield که ممکن بود شیوع سقط های عفونی را زیاد تر کند در آمریکا تحت نظارت و مراقبت دقیق تری قرار گرفته است .

بنا بر کلی مرگ و میر در اثر استفاده از IUD در آمریکا حدود ۱-۱-۱ در هر يك میابون زنی که در عرض سالهای مورد استفاده تخمین زده شده و در مورد عوارض ناشی از این وسایل که احتیاجی به بستری شدن داشته باشد حدود ۱-۳-۰ در ۱۰۰ زن در سالهای مورد نظر استفاده کرده اند میباشد .